

رای شماره ۲۹۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه های شماره ۱۳۸۴/۰۲/۳۱-۳۲۳۹ و ۱۳۸۴/۰۲/۳۱-۳۲۳۹ و ۱۳۸۳/۰۹/۰۱-۱۴۹۰۵/۲۳۲/۱۶۷۱/۳۷۰۸ سازمان امور مالیاتی کشور)

بسم الله الرحمن الرحيم

شماره دادنامه: ۲۹۷

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۷/۰۲/۱۱

کلاس پرونده: ۹۴/۱۰۶۸

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: بانک پارسیان با وکالت آقای داود دوستعلی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه های شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹ و ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۲۳۲/۱۶۷۱/۳۷۰۸ سازمان امور مالیاتی کشور

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی اعلام کرده است که:

۱) حسب بخشنامه مب/۲۸۲۳-۵/۱۲/۱۳۸۵ بانک مرکزی، کلیه بانکهای کشور مکلف به منظور نمودن ذخیره مطالبات مشکوک الوصول عام و خاص برای تسهیلات اعطائی هستند.

۲) ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم به بیان و شرح هزینه های مورد قبول سازمان مالیاتی کشور پرداخته، لیکن حسب بندهای ۱۱ و ۲۶ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم هزینه های مربوط به ذخیره مطالبات خاص و عام را جزء هزینه های قابل قبول و معاف از مالیات تلقی نموده است. که در ماده فوق به صورت حصری هزینه های قابل قبول مشخص شده چنانچه حد و حدودی نیز در میزان آن هزینه ها اعلام نداشته و به صورت مطلق و دستوری اعلام گردیده است. «ماده ۱۴۸- هزینه هایی که حائز شرایط مذکور در ماده فوق می باشد به شرح زیر در حساب مالیاتی قابل قبول است:

«بند ۱۱- ذخیره مطالباتی که وصول آن مشکوک باشد مشروط بر اینکه:

اولاً: مربوط به فعالیت مؤسسه باشد.

ثانیاً: احتمال غالب برای لاوصول ماندن آن موجود باشد.

ثالثاً: در دفاتر مؤسسه به حساب مخصوص منظور شده باشد تا زمانی که طلب وصول گردد یا لاوصول بودن آن محقق شود.»

«بند ۲۶- ذخیره مربوط به هزینه های پرداختنی قابل قبول که به سال مورد رسیدگی ارتباط دارد.»

۳) سازمان امور مالیاتی بر اساس بخشنامه ۱۳۸۴/۲/۲۱-۳۲۳۹ و بخشنامه ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۳۷۰۸/۱۶۷۱/۲۳۲ فقط ۲ درصد از مانده مطالبات مشکوک الوصول را به عنوان هزینه قابل قبول تلقی و مازاد بر آن را مشمول مالیات محسوب می نماید که بخشنامه فوق به تایید و تنفیذ وزیر امور اقتصاد و دارایی رسیده و اجرایی شده است.

۴) هدف و غایت قانونگذار در تعیین مصادیق درآمدها و هزینه های مشمول مالیات و معاف از پرداخت مالیات بسیار مشخص بوده و آن سعی در جلوگیری از تعیین و مشخص نمودن مالیات بر اساس سلیقه شخصی و سازمانی بوده است. لیکن بانک مرکزی به عنوان متولی نظام اقتصادی و پولی و ارزی و هماهنگ کننده روابط بین مردم و بانکها در راستای جلوگیری از تضرر اقتصاد کشور و جامعه و جلوگیری از تضرر بیت المال به صورت هماهنگ طی بخشنامه ای دارایی بانکها و نحوه محاسبه ذخیره مطالبات بانکها را مشخص نموده است، لیکن سازمان امور مالیاتی به عنوان بخشی از قوه مجریه نایستی با صدور بخشنامه ای غیر قانونی، قانون مالیاتی را بسط داده و به نحوی سعی در قانونگذاری متوازی نماید. با مشاهده بخشنامه های موضوع اعتراض متوجه نقض مستقیم قانون مالیاتهای مستقیم خواهیم شد چنانچه سازمان امور مالیاتی و وزارت امور اقتصاد و دارایی مرجع وضع قانون مالیاتی و تعیین مصادیق قانونی درآمدها و هزینه ها نبوده و نمی باشند لیکن در بخشنامه های موضوع اعتراض، این مرجع اجرایی کشور؛ به نحو غیر قانونی از حدود وظایف اجرایی خود فراتر رفته و به نحوی غیر قانونی قانون مالیاتهای مستقیم را تفسیر و تشریح نموده و برای آن حدود و محدودیت قرار داده است، حال آن که مجلس شورای اسلامی به عنوان مرجع قانونگذاری مرجع تفسیر قوانین بوده و در ماده موضوع بحث (ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم) در بند ۱۱ و ۲۶ به صورت مطلق ذخیره مطالباتی که وصول آنها مشکوک باشد را به عنوان هزینه مورد قبول نظام مالیاتی آورده است و در میزان مورد قبول آن نیز هیچ حد و مرزی مشخص ننموده و اگر قرار باشد مقداری از این هزینه مورد قبول واقع شود این قوه مقننه هست که طی قانون آن را مشخص می کند.

۵) طبق مواد مختلف قانون پولی و بانکی کشور و مقررات فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا و عرف بانکداری بین المللی همه بانکهای ایران و بلکه سایر کشورها که در ایران شعبه دارند تابع مقررات و دستورالعملهای بانک مرکزی می باشند. در مواردی که بین دو بخشنامه بانک مرکزی و نهادی از قوه مجریه تعارض به وجود آید علی القاعده بانکهای ایرانی ملزم به تبعیت از نظر بانک مرکزی می باشند علاوه بر این وزارت امور اقتصاد و دارایی و سازمان امور مالیاتی مجری قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی می باشند و آیین نامه ها و بخشنامه های آنان نمی تواند در تعارض با قوانین مصوب باشد در متن مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم در خصوص هزینه های قابل قبول و ذخیره مطالبات مشکوک الوصول، بدون قید و حصر و محدودیت آن مطالبات وجود دارد و به مبلغ و یا درصد معینی نیز این مطالبات را مقید ننموده است. از طرف دیگر مالیات به درآمدهای قطعی مودی پس از وضع اصل سرمایه تعلق می گیرد و نمی توان پیش از وصول اصل مطالبات که سپرده های مردم و منابع بانکهاست درآمدهای منظور نمود و مالیات پرداخت کرد. به همین جهت فوق الاشاره در تعارض دو بخشنامه هم بر اساس وحدت دامنه شمول بخشنامه بانک مرکزی و قانون مالیاتهای مستقیم و هم بر اساس عدالت، بخشنامه های سازمان مالیاتی و وزارت اقتصاد و دارایی، بر خلاف روح ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم است و می بایستی ابطال گردند.

۶) بر اساس بند ۵ از ماده ۱۴۵ قانون مالیاتهای مستقیم و تبصره ۴ ماده ۱۰۵ از قانون مذکور: (اولاً) سود و جوايز متعلق به اوراق مشارکت به هر عنوان از پرداخت مالیات معاف است. (ثانیاً) اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی نسبت به سود سهام یا سهم شرکتی از شرکتهای سرمایه پذیر مشمول مالیات دیگری نخواهند بود.

حال سازمان امور مالیاتی و وزارت اقتصاد و دارایی طی بخشنامه ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۳۷۰۸/۱۶۷۱/۲۳۲ هزینه های مربوط به خرید سهام و اوراق مشارکت و سایر درآمدهای معاف از مالیات را به نسبت هزینه های ابرازی محاسبه و به درآمد مشمول مالیات سال مورد رسیدگی اضافه می نماید. لیکن اگرچه طبق عرف متداول حسابداری و مالیاتی تسهیم هزینه های مشترک به نسبت درآمدهای معاف و غیر معاف امری متداول و پذیرفته شده می باشد اما باید توجه نمود که این روال درباره درآمدها و سودهای حاصل از محل سپرده بانکی و سود اوراق مشارکت و سهام که فعالیت مالی منسوب به آنها صرفاً واریز وجه به حساب بانک و یا خرید اوراق مشارکت و سهام می باشد، قابل اجرا نبوده و صحیح نمی باشد، حال آن که بر خلاف مواد الاشاره در این بند، سازمان امور مالیاتی مطابق بخشنامه غیر قانونی ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۳۷۰۸/۱۶۷۱/۲۳۲ هزینه خرید سهام و اوراق مشارکت و سایر درآمدهای معاف از مالیات را به عنوان درآمد مشمول مالیات محاسبه و به عنوان درآمد مشمول مالیات در سال مالی محاسبه می نماید که این امری خلاف مقررات قانونی بوده و قابل اجرا نمی باشد.

علی ایحال با توجه به مطالب ابرازی فوق و با توجه به دلایل و استدلال قانونی آورده شده و با عنایت به اینکه بانکها تابع ضوابط و بخشنامه های بانک مرکزی و قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی هستند و در عین حال بخشنامه های سازمان امور مالیاتی در تعارض با مقررات مصرح در قانون مالیاتهای مستقیم بوده و این در حالی است که، بخشنامه نهاد اداری تابع قوه مجریه، تاب تعارض در برابر قانون مصوب قوه مقننه را نداشته و همچنین مالیات به درآمدهای قطعی مودی تعلق می گیرد، اقدام سازمان امور مالیاتی در محاسبه و تعیین درآمدهای مالیاتی به ماخذ غیر قطعی و تا قبل از وصول منطبق با مقررات نیست، لذا مستند به مواد ۱۲ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری تقاضای رسیدگی و صدور حکم شایسته در جهت طرح پرونده در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و ابطال بخشنامه شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹ سازمان امور مالیاتی کشور و بخشنامه شماره ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۳۷۰۸/۱۶۷۱/۲۳۲ سازمان مالیاتی را دارم. در ضمن بدین وسیله با توجه به توضیحات فوق و با در نظر داشتن تضرر و تضییع حقوق موکل در قبال پرداخت مالیات برای درآمدهایی که وصول نگردیده و ممکن الوصول بوده لذا درآمدهای به وجود نیامده تا مالیاتی به آن تعلق بگیرد، عطف اثر ابطال بخشنامه به زمان تصویب بخشنامه مستند به ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری تحت تمنی می باشد.

متن بخشنامه های مورد اعتراض به قرار زیر است:

الف: بخشنامه شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹ سازمان امور مالیاتی:

" اداره کل امور مالیاتی

شورای عالی مالیاتی

دفتر فنی مالیاتی

هیأت عالی انتظامی مالیاتی

جامعه حسابداران رسمی

در اجرای تبصره ۱ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحیه های بعدی آن با عنایت به موافقت مقام عالی وزارت ذیل پیشنهاد شماره ۱۳۸۴/۲/۷-۱۴۷۵/۳۱۹/۲۳۰ این سازمان، بدین وسیله به اطلاع می رساند: معادل دو درصد از مانده مطالبات عملکرد سال ۱۳۸۳ و به بعد بانکها نسبت به سال قبل (مابه التفاوت مانده مطالبات) به عنوان ذخیره مطالبات مشکوک الوصول جزء هزینه های قابل قبول مالیاتی خواهد بود. ضمناً دو درصد مذکور شامل مطالبات بانکها از دولت، شرکتهای دولتی، سازمانهای دولتی، نهادها و بنیادهای عمومی غیر دولتی نخواهد بود. "

ب: بخشنامه شماره ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۲۳۲/۱۶۷۱/۳۷۰۸ سازمان امور مالیاتی:

" اداره کل امور مالیاتی استان

هیأت عالی انتظامی مالیاتی

اداره کل امور مالیاتی

شورای عالی مالیاتی

سازمان حسابرسی

دادستانی انتظامی مالیاتی

جامعه حسابداران رسمی ایران

دانشکده امور اقتصادی

دفتر فنی مالیاتی

حسب اطلاع واصله، بانکها و موسسات غیر بانکی از محل سپرده های مردمی و یا وامهای بین بانکی و همچنین سایر اشخاص حقوقی از محل منابع مالی خود اقدام به خرید اوراق مشارکت و سهام سایر شرکتها نموده و بابت اوراق سهام یاد شده سود دریافت می نمایند. از آنجا که سود و اوراق مذکور از پرداخت مالیات بر درآمد معاف بوده و در مجموع درآمدهای مشمول مالیات اشخاص یاد شده منظور نمی گردد لذا با عنایت به مفاد ماده ۱۰۵ و ماده ۱۴۱ اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مقتضی است ادارات کل امور مالیاتی ترتیبی اتخاذ نمایند تا در رسیدگی های مالیاتی اشخاص صدرا اشاره، سهم هزینه های مربوط به خرید سهام و اوراق مشارکت و سایر درآمدهای معاف از مالیات بر درآمد را به نسبت هزینه های ابرازی اشخاص موصوف، محاسبه و به درآمد مشمول مالیات سال مورد رسیدگی اضافه نمایند. "

در پاسخ به شکایت مذکور، مدکل سازمان امور مالیاتی کشور به موجب لایحه شماره ۱۳۹۴/۱۲/۱۹-د/۴۷۶۵۵/۲۱۲ توضیح داده است:

" احتراماً درباره پرونده کلاسه ۹۴/۱۰۶۸ موضوع شکایت بانک پارسیان به خواسته ابطال بخشنامه های شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹ و ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۳۷۰۸/۱۶۷۱/۲۳۲ سازمان امور مالیاتی کشور به استحضار می رساند:

با استناد به نامه شماره ۱۳۹۴/۱۲/۴-د/۴۵۲۵۷/۲۳۲ دفتر فنی و حسابرسی مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور و مستندات مربوطه و نامه شماره ۱۳۸۶/۶/۱۷-۲۴۳۵۶ مشاور وزیر و مدیرکل وزارتی و نظر به عدم نقض و تجاوز به قوانین و عدم خروج از صلاحیتهای ذاتی سازمان امور مالیاتی کشور، با توجه به ماده ۱۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲، رسیدگی و رد شکایت شاکی را درخواست می نماید. در پایان خواهشمند است ترتیبی اتخاذ فرمایید که از سازمان امور مالیاتی کشور جهت حضور در جلسه هیأت تخصصی و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (حسب مورد) دعوت به عمل آید. "

متن نامه شماره ۱۳۹۴/۱۲/۴-د/۴۵۲۵۷/۲۳۲ سازمان امور مالیاتی به شرح زیر است:

" در خصوص دادخواست بانک پارسیان مبنی بر ابطال بخشنامه های شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹ و ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۳۷۰۸/۱۶۷۱/۲۳۲ به آگاهی می رساند:

در خصوص بخشنامه شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹

۱- به استناد بند ۱۱ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، ذخیره مطالباتی که وصول آن مشکوک باشد مشروط بر اینکه:

اولاً: مربوط به فعالیت موسسه باشد.

ثانیاً: احتمال غالب برای لاوصول ماندن آن موجود باشد.

ثالثاً: در دفاتر موسسه به حساب مخصوص منظور شده باشد تا زمانی که طلب وصول گردد یا لاوصول بودن آن محقق شود.

در صورت رعایت آیین نامه بند فوق، از حیث مالیاتی جزو هزینه های قابل قبول مالیاتی خواهد بود.

با توجه به اعلام اشکالات موجود در رعایت شروط مذکور جهت اثبات مشکوک الوصول بودن مطالبات از سوی بانکها و تقاضای متعدد آنها، صرفاً جهت سهولت در پذیرش ذخیره مطالبات مشکوک الوصول بانکها، بر اساس مذاکرات و توافقات انجام شده در جلسات متشکله و با نظرات کارشناسی نمایندگان سازمان امور مالیاتی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران و سازمان حسابرسی، در اجرای تبصره ۱ ماده ۱۴۸ قانون یاد شده، مراتب عنوان مقام عالی وزارت پیشنهادگردید که (بدون در نظر گرفتن رعایت شرایط سه گانه مندرج در بند ۱۱ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم) معادل ۲٪ از مانده مطالبات عملکرد سال ۱۳۸۳ و به بعد بانکها نسبت به سال قبل (مابه التفاوت مانده مطالبات) به استثنای مطالبات بانکها از دولت، شرکتهای دولتی، سازمانهای دولتی، نهادها و بنیادهای عمومی غیر دولتی به عنوان ذخیره مطالبات مشکوک الوصول جزء هزینه های قابل قبول پذیرفته شود که مراتب پس از موافقت وزیر وقت، طی بخشنامه شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹ جهت اجراء ابلاغ گردیده است.

بنابراین با توجه به اینکه نحوه پذیرش هزینه هایی که در ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم پیش بینی نشده است در تبصره ۱ ماده مذکور تعیین گردیده است، لذا اجرای هرگونه دستورالعمل و بخشنامه سایر مراجع که خارج از مقررات تبصره مذکور تهیه گردیده است، از جمله دستورالعمل شورای پول و اعتبار درخصوص ذخایر عام و

ذخایر خاص، فاقد وجاهت قانونی می باشد. با عنایت به بخشنامه شماره ۱۳۸/۹۳/۲۰۰-۱۳۹۳/۱۲/۱۲ این سازمان که در اجرای تبصره ۱ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم و با توجه به پیشنهاد شماره ۲۱۵۴۷/۲۰۰-۱۳۹۳/۱۱/۷ این سازمان و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر گردیده و از تاریخ ۱۳۹۳/۱/۱ به بعد لازم الاجرا بوده و ملاک تعیین ذخایر مزبور می باشد، مقرر گردیده است: « ذخیره مطالبات (عمومی و اختصاصی) بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی مجاز به شرح زیر به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می شود.

۱- ذخیره عمومی:

از ابتدای عملکرد سال ۱۳۹۳ تفاوت ذخیره عمومی مطالبات مشکوک الوصول به میزان یک و نیم درصد (۱/۵٪) مانده مطالبات تسهیلات اعطایی بانکها و موسسات اعتبار غیر بانکی مجاز در پایان هر سال مالی، به استثنای مطالبات از دولت (وزارتخانه ها و موسسات دولتی)، شرکتهای دولتی، سازمانهای دولتی، نهادهای عمومی غیر دولتی، بنیادهای انقلاب اسلامی و تسهیلات اعطایی تحت تضمین دولت، با ذخیره مذکور در ابتدای سال مالی.

۲- ذخیره اختصاصی:

ذخیره مطالبات اختصاصی بابت تسهیلات اعطایی از ابتدای سال ۱۳۹۳ به بعد (به استثنای تسهیلات اعطایی به دولت (وزارتخانه ها و موسسات دولتی)، شرکتهای دولتی، سازمانهای دولتی، نهادهای عمومی غیر دولتی، بنیادهای انقلاب اسلامی و همچنین تسهیلات اعطایی تحت تضمین دولت) که با رعایت دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مصوب شورای پول و اعتبار شناسایی و در حساب منظور می گردد. در ضمن برای هر یک از مطالبات مذکور صرفاً یک نوع ذخیره (عمومی یا اختصاصی) حسب مورد منظور خواهد شد.

در خصوص بخشنامه شماره ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۳۷۰۸/۱۶۷۱/۲۳۲

۲- مطابق مقررات ماده ۱۰۵ قانون مالیاتهای مستقیم، جمع درآمد شرکتهای و درآمد ناشی از فعالیتهای انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می شود، پس از وضع زیانهای حاصل از منابع غیر معاف و کسر معافیههای مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪) خواهند بود.

همان طور که در نامه شماره ۱۳۸۶/۶/۱۷-۲۴۳۵۶ مشاور وزیر و مدیرکل دفتر وزارت متبوع عنوان مدیران عامل بانکها و ... از جمله بانک پارسیان نیز تبیین گردیده است، بر اساس حکم قسمت اخیر ماده ۱۰۵ قانون مذکور و با اتخاذ ملاک از مفهوم تبصره ماده ۱۴۱ قانون یاد شده و با توجه به اصل وضع هزینه های یک دوره از درآمد همان دوره، در صورتی که درآمدی به موجب مقررات قانونی معاف از مالیات باشد، زیان و هزینه های مستقیم و قدرالسهم هزینه های مشترک صرفاً قابل تخصیص به درآمدهای مربوطه بوده و قانون مالیاتهای مستقیم و استانداردهای حسابداری اعمال سهم هزینه های معاف به سایر درآمدهای مشمول مالیات را تایید نمی نماید. به عنوان مثال چنانچه یک بانک از محل سپرده های مردمی یا وام دریافتی که متضمن پرداخت سود و کارمزد به سپرده گذاران و وام دهندگان می باشد درآمدی کسب نماید که معاف از مالیات است (خرید اوراق مشارکت یا سهام از محل سپرده یا وام دریافتی)، بدیهی است به علت معافیت سود حاصل از سرمایه گذاری در اوراق مشارکت یا خرید سهام، سود و کارمزد پرداختی به سپرده گذاران یا وام دهندگان به عنوان هزینه های مستقیم درآمد معاف، از درآمدهای غیر معاف کسر نخواهد شد و در صورتی که درآمدهای معاف از هزینه های مشترک هم سهمی داشته باشد، قدرالسهم هزینه مشترک نیز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی، مورد پذیرش نمی باشد.

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲، پرونده به هیأت تخصصی اقتصادی، مالی و اصناف دیوان عدالت اداری ارجاع می شود و هیأت مذکور به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۶/۱۰/۳۰-۲۲۵ بخشنامه شماره ۱۳۸۳/۹/۱-۱۴۹۰۵/۲۳۲/۱۶۷۱/۳۷۰۸ را قابل ابطال تشخیص نداد و رای به رد شکایت صادر کرد. رای مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافته است.

رسیدگی به بخشنامه شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹ سازمان امور مالیاتی در دستور کار هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۷/۲/۱۱ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رای مبادرت کرده است.

رای هیأت عمومی

مطابق ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم، هزینه های قابل قبول احصاء شده و در بند ۱۱ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم مقرر شده « ذخیره مطالباتی که وصول آن مشکوک می باشد مشروط بر اینکه اولاً: مربوط به فعالیت موسسه باشد. ثانیاً: احتمال غالب برای لاوصول ماندن آن موجود باشد. ثالثاً: در دفاتر موسسه به حساب مخصوص منظور شده باشد تا زمانی که طلب وصول گردد یا لاوصول بودن آن محقق شود...» جزء هزینه های قابل قبول است. از طرفی طبق تبصره ۱ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم، هزینه های دیگری که مربوط به تحصیل درآمد موسسه تشخیص داده می شود و در این ماده پیش بینی نشده است به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی جزء هزینه های قابل قبول پذیرفته خواهد شد. نظر به اینکه بخشنامه شماره ۱۳۸۴/۲/۳۱-۳۲۳۹ سازمان امور مالیاتی در اجرای تبصره ۱ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم و تبیین حکم مقنن و شیوه های اجرایی آن صادر شده و منافاتی با بند ۱۱ ماده ۱۴۸ قانون مذکور ندارد، بنابراین تصویب آن در حد قانون و اختیارات مراجع مصوب آن بوده و قابل ابطال تشخیص داده نشد.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

محمدکاظم بهرامی